

דף ח.

עין משפט א.

יו"ד סימן ט סעיף א

א. שחט בסכין מלובנת שחיטתו פסולה ^ה ויש מכשירין ^ע.

הגה: אם ידע שהיא מלובנת ונזהר שלא נגע בצדדים ^פ בזה מיירי דעת המכשירין.

עין משפט ט.

יו"ד סימן י סעיף א

א. סכין של משמשי ע"ז ^ז חדש ^ק או ישן ^ר שאין בו משום גיעולי עבודת כוכבים מותר לשחוט בו בהמה בריאה מפני שהוא לא נהנה אלא מקלקל ^ש. אבל אסור לשחוט בו מסוכנת ^ח מפני שהוא מתקן ונהנה.

ס. טור בשם הרמב"ם כפי נוסחתו וכדעת הרי"ף רבו, ודלא כרבי זירא בחולין ח' דלא אמרין בית השחיטה מירוח רוח שם בגמ' בדף י"ז ונכוין הצדדים מחום הסכין. וכתב הט"ז אע"ג דחידודו של סכין הוא קודם לליבונו ונמצא שנשחט בהיתר, מ"מ יש לחוש לצדדי הסכין ששורפין בושט במקום שנשחט וזה אסור כל זמן שלא נשחט הרוב, ובפר"ח כתב דבעוף אם יתפוס הקנה לבדו באופן שלא יגע בבושט כלל כיון דפסיקת הגרסת ברובו וחידודו קודם לליבונו א"כ ע"כ נשחט רובו של קנה בהכשר קודם וכשרה לכו"ע.

ע. דעת הראב"ד ורבינו יונה. דס"ל בית השחיטה מרווח רוח ולא נגעו בצדדי הסכין, ורש"ל והב"ח והט"ז פסקו כדעת הרמב"ם והמחבר.

פ. ושאני בדיקת הסכין בצדדיו מפגימה כמבואר בסי' י"ח דשאני פגימה אם ישנה בצדדים א"א שלא נגע בה גם בידע ממנה לא כן בסכין מלובנת. ש"ך ס"ק ב'.

צ. מימרא דרב נחמן ורבא דף ח'. ופירושו ששימש בה בחתיכת עצים לעבודת כוכבים, ועיין בסי' קל"ט ובסי' קמ"ב.

ק. היינו שלא נשתמש בו בחמין ואין כאן איסור מה שבלע אלא מצד משמשי עבודת כוכבים. ט"ז ס"ק א'.

ר. פי' שהכשירו בענין שאין בו משום גיעולי עבודת כוכבים.

ש. והטעם שבהמה בחייה עומדת לג' דברים לגדל ולדות ולחרישה ולאכילה, מיהו השוחט בשבת ויוה"כ לא אמרין דהוי מקלקל ורק לגבי עבודת כוכבים אמרין כן, וכתב בט"ז בסי' רכ"א סעיף י"ב שה"ה המודר הנאה מחבירו שאסור לשחוט לו בהמה ולא אמרין מקלקל הוא.

ת. הרמב"ם בפ' י"ד מהלכות מאכלות אסורות, וכ"כ הטור בשם הרשב"א. ואם עבר ושחט בה כל הבהמה אסורה כך משמע בסי' קמ"ב. כ"כ הש"ך אבל המהרש"ל ועוד אחרונים חלקו על המחבר ופסקו דסגי בהשלכת הנאה לים המלח כדי שכר סכין לשחוט בו, והרא"ש

א. ב. סכין של עובד כוכבים א שהשחיתו ברחים שלו או אם היה יפה שאין בו פגמות ב ונעצו בקרקע קשה עשר פעמים ג, ואח"כ שחט בו ד מותר. ואם שחט בו בלא שום הכשרה הרי זה מדיח בית השחיטה ה ואם הוריד כדי קליפה הרי זה משובח.

הגה: וע"כ יש לקולפו לבית השחיטה י, ובמקום הדחק שאין לו סכין אחרת לשחוט בה מותר לשחוט בה ז לכתחילה אבל לא ישחוט בה ע"מ לקלוף ח כשיש לו אחרת.

דף ח:

יו"ד סימן י פעיף א

עין משפט א.

עיין בסעיף הקודם

מתיר בדיעבד דבהנאה מועטת כזה שרי בדיעבד והרש"ל כתב דיש לפסוק כהרשב"א והמחבר.

א. משמע דאירי בסתם סכין ואע"ג דקימ"ל לקמן בסי' קכ"ב סתם כלים של עובד כוכבים אינן בני יומן מ"מ שאני סכין שמתוך שתשמישו תדיר מסתמא שמנוניתו עדיין על פניו. ש"ך ס"ק ו'. ובתשובת פר"ח מטה אהרן ח"ב סי' מ"ז כתב דזה אינו אלא במקום שאין דרכם לנקות הסכינים היטיב אבל אנו שדרכנו לנקות היטב ודאי דשרי, ע"ש.

ב. היינו גומות דאם יש בו גומות לא מהני בזה נעיצה. ש"ך ס"ק ז'.

ג. משמע אפי' בן יומו מהני נעיצה י' פעמים אבל מהמרדכי משמע דלא מהני נעיצה בבן יומו ויש להחמיר בב"י להצריך קליפה, ומדברי הרמב"ם משמע דאפי' אינו בן יומו לא מהני נעיצה וכן אם יש בה פגמות דהיינו גומות וכדלקמן בסי' קכ"א. ועיין בט"ז ס"ק ד'. ודוקא בזה אחר זה ובכל פעם במקום אחר בקרקע קשה ולא פחות מעשרה פעמים כמו שכתב בב"י בסי' קכ"א. כ"כ בכף החיים אות י"ט.

ד. משמע דוקא בדיעבד אבל לכתחילה לא ישחוט בו והיינו דוקא בנעיצה אבל בהשחזה מהני אפי' לכתחילה וכ"פ המחבר בסוף סימן קכ"א. ש"ך ס"ק ח'.

ה. קשה הרי כל הבשר צריך הדחה בלאו הכי קודם מליחה, ותרין הר"ן דכאן איירי אפי' לצלי, ועיין עוד בט"ז ס"ק ה'.

ו. פירושו מדינא. ש"ך ס"ק ט'.

ז. פירוש אם שייפה במחשזות או נעצה בקרקע קשה, וכל זה בסתם סכין אבל בידוע שהיא בת יומה לא יעשה כן לכתחילה. ט"ז ס"ק ז'.

ח. טור בשם הרא"ש ורי"ו. והטעם גזירה שמא ישכח ולא יקלוף, אבל במקום שאין צריך קליפה מדינא אלא כ"א לזהירות ולחומרא מותר לשחוט בה ע"מ לקלוף דגם אם ישכח ולא יקלוף לאו איסורא קאכיל. כ"כ בכף החיים אות כ"ז.

עין משפט ב.

יו"ד סימן קלט סעיף א

א. דבר שהוא אליל אסור בהנאה ^ט היא ותשמישיה ונויה ותקרובתה בין אם היא של עכו"ם בין של ישראל אלא דבשל עכו"ם אסורה מיד ^י ושל ישראל אינה אסורה עד שתיעבד ^כ.

א. ב. תשמישיה ונויה בין של עכו"ם בין של ישראל אינם אסורים ^ל עד שישתמשו בהם.

ותקרובתה משהביאנה לפני הע"ז ועשה ממנו תקרובת נאסר.

הגה: ישראל שזקף לבנה כדי לעובדה והעכו"ם השתחוה לה נאסרה אותה לבנה ^מ.

עין משפט ג.

יו"ד סימן י סעיף א

עין לעיל דף ח. עין משפט ט

עין משפט ד.

יו"ד סימן י סעיף ג

ג. ד. סכין ששחט בה טרפה אסור לשחוט ^ב בה כשרה עד שידיחנה בצונן

ט. ממשנה ע"ז דף מ' ובגמ' מ"ט ודף נ"א. וכתב בתורה לשמה סי' קמ"ג דשופר ע"ז אסור להתלמד בו דהיא הנאה וכן אין לתקוע בו תקיעת מצוה אפי' בחינם דמחזיקים לו טובה ע"ז.

י. במשנה דף נ"א ובגמ' נ"ב יליף לה מפסוקים.

כ. ואפי' ישראל מומר נקרא ישראל ודינו עד שיעבד דאע"פ שחטא הוא וכן לענין ביטול שאינו יכול לבטל אליל של מומר כמו של ישראל, כ"כ הט"ז בס"ק א' ודלא כהדרישה, אבל בנה"כ כתב דמלשון הרמב"ם בפ"ב מהלכות ע"ז משמע כהדרישה.

ל. פשוט שם בגמ' בדף נ"ב ע"א בעי ר"ה.

מ. כע"ז של ישראל שאין לה ביטול, כ"כ הגהות אשרי, ורמב"ם בפ"ח מע"ז הלכה ג' מגמ' דף מ"ג ע"א ובדף נ"ג:, אבל אם זקף העכו"ם לבנה אחרת משל ישראל והשתחוה לה אינה נאסרת דשמא לא ניחא ליה אלא בזה שזקף, כ"כ הג"א בפ' ר' ישמעאל. ש"ך ס"ק א'.

נ. מסקנת הגמ' בחולין דף ח'. וכתב הש"ך בס"ק י"ז דכאן לא שייך לומר אידי דטריד למפלט דם לא בלעי כמו בסעיף ב' דכאן בלע שמנונית ולא מבטל ליה הטירדה בפליטת הדם.

או יקנחנה בדבר קשה^ס. ונוהגין לקנחה בשער הבהמה בין כל שחיטה ושחיטה^ע, ואם שחט בו בלא הדחה אחרי ששחט בזה טריפה, ידיח^פ בית השחיטה, ואם רגיל לשחוט בה טריפות תדיר צריך נעיצה עשרה פעמים בקרקע קשה^צ.

עין משפט ה. יו"ד סימן י סעיף ב.

ב. ג. סכין ששחט בה כשרה אע"פ שהיא מלוכלכת בדם מותר לשחוט בה פעם אחת כשהיא מלוכלכת בדם^ק, אבל אסור לחתוך בה דבר רותח אחרי הדחה בלבד^ר, אבל מותר לחתוך בה דבר צונן על ידי הדחה תחילה.

הגה: ואם רוצה להגעיל הסכין לאכול בו רותח סגי ליה הגעלה ע"י עירווי^ש אע"פ שאינו ככלי ראשון.

עין משפט ו. ז. יו"ד סימן סד סעיף טז.

ז. יז. אין מולחין החלבים עם הבשר^ת, ולא מדיחין אותם עמו. וכלי

ס. ומה שמספיק כאן הדחה כיון שאין בית השחיטה כרותח כ"כ לענין שתפלוט מה שבלוע בסכין, אלא עיקר האיסור כאן משום מה שנדבק שמנונית האיסור על פני הסכין והוא נבלע בסימנים ע"כ מהני הדחה. כ"כ הט"ז.

ע. ויש להזהיר לשוחטים שיקנחו הסכין אחר שחיטת העוף בבגד בלוי בין שחיטת עוף לעוף משום חשש טריפה בעוף אבל במקום שבודקים העופות לפני השחיטה ואין חשש לטריפה אין להקפיד אם לא שראה עוף שיש בו חשש טריפה או חשש נבלה. כף החיים אות מ"ט.

פ. והדחה זו אפי' בשאר משקין. כף החיים אות נ"א. והט"ז כתב דיש להחמיר וצריך כדי קליפה.

צ. ואף שוחט בה לכתחילה אף דבסכין של עכו"ם לא מהני נעיצה לכתחילה, שם בלוע הרבה ע"י רתיחה משא"כ כאן. כ"כ הש"ך בס"ק כ"ב.

ק. תוספות והרא"ש דאגב דטרידי הסימנים לפלוט לא בלעי דם.

ר. ואפי' שחט בו רק פעם אחת, ואם בדיעבד חתך בו רותח בלא הגעלה יסיר ממנו כדי קליפה. כ"כ בש"ך ס"ק י"ד. ושיעור הקליפה או נטילת מקום עיין באו"ח סי' תמ"ז וביו"ד בסי' צ"ו.

ש. וה"ה ע"י השחזה אבל נעיצה בקרקע לא מהני. כף החיים אות מ"ג.

ת. מימרא בחולין דף ח'. וסכין שחותכין בה חלבים אין חותכין בה בשר. הוא מהטור בשם הרשב"א.

שמדיחין בו חלבים אין מדיחין בו בשר, וסכין שחותכין בו חלבים
אין חותכין בו בשר.

יו"ד סימן פד פעיף יח

עין משפט זז.

יח. כ. אין פורשין הכסלים על גבי הבשר בעוד שלא נצטנן החלב שעליהם
משום שהוא נמוח ונבלע בבשר א.

הגה: ויש לנקר הבשר תוך ג' ימים מן החלב שלא יתקשה החלב שבו, ומ"מ
בדיעבד יכול לנקרו אח"כ ומותר.

א. מימרא דאמימר שם בדף ח'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com